

Βρυξέλλες, 9.12.2022
COM(2022) 705 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την υλοποίηση των μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ

{SWD(2022) 397 final}

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

σχετικά με την υλοποίηση των μακροπεριφερειακών στρατηγικών της ΕΕ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ (στο εξής: ΜΠΣ) είναι πολιτικά πλαίσια που δρομολογούνται από χώρες της ΕΕ και τρίτες χώρες που βρίσκονται σε καθορισμένη γεωγραφική περιοχή. Τα πλαίσια αυτά αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις και ευκαιρίες μέσω του καθορισμού κοινών, μακροπρόθεσμων στόχων, όπως η «διάσωση της Βαλτικής Θάλασσας». Σε αντίθεση με τα κλασικά έργα στο πλαίσιο παραδοσιακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Επιτροπής, οι ΜΠΣ δεν εστιάζουν σε εφάπαξ δραστηριότητες με προκαθορισμένη έναρξη και καθορισμένη ημερομηνία λήξης. Οι ΜΠΣ είναι ουσιαστικά πλαίσια συνεργασίας για τη δημιουργία δικτύων ενδιαφερόμενων μερών που σχηματίζουν ένα διακρατικό, διατομεακό μωσαϊκό εμπειρογνωσίας με δυνατότητες για περαιτέρω συνεργασία, δημιουργία αξίας και ευημερίας. Στόχος είναι η βελτίωση των θεσμικών δυνατοτήτων με την ικανότητα δημιουργίας καινοτόμων και χωρίς αποκλεισμούς υπηρεσιών που μπορούν να ενδυναμώσουν τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, έτσι ώστε να συμβάλουν ενεργά στην ανάπτυξη ευημερουσών και ανοικτών μακροπεριφερειών μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Οι ΜΠΣ ασχολούνται με ζητήματα που απαιτούν τη συνεργασία διαφόρων χωρών με βάση μια διατομεακή και πολυεπίπεδη προσέγγιση διακυβέρνησης. Οι ΜΠΣ ενισχύουν την ταυτότητα των περιοχών τους, αυξάνοντας παράλληλα την ευθύνη και την ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Ο ήπιος χαρακτήρας της συνεργασίας στο πλαίσιο των ΜΠΣ αποτελεί πλεονέκτημα, καθώς ανοίγει τον δρόμο για λύσεις που συχνά είναι δύσκολο να επιτευχθούν σε πιο τυποποιημένα πλαίσια που χαρακτηρίζονται από ανταγωνιστικά εθνικά συμφέροντα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι ΜΠΣ συνέβαλαν επιτυχώς στον καθαρισμό της Βαλτικής Θάλασσας, στη βελτίωση της πλωιμότητας του Δούναβη μέσω της αποκατάστασης και της συντήρησης των πλωτών οδών, στη δημιουργία των συνθηκών για την ανάπτυξη του υδρογόνου ως εναλλακτικού πράσινου καυσίμου στις Άλπεις και στην ενίσχυση της περιοχής της Αδριατικής και του Ιονίου ως τουριστικού προορισμού κορυφαίου επιπέδου.

Οι ΜΠΣ διευκολύνουν επίσης την υλοποίηση βασικών ευρωπαϊκών πολιτικών πρωτοβουλιών σε ολόκληρο το έδαφος που καλύπτουν, εναρμονίζοντάς τες και συντονίζοντάς τες με περιφερειακές και τοπικές πρωτοβουλίες. Ομοίως, οι ΜΠΣ προσδίδουν μια εδαφική διάσταση στην πράσινη, ψηφιακή και κοινωνική μετάβαση, μεταξύ άλλων όσον αφορά την αντιμετώπιση των συνεπειών του πολέμου στην Ουκρανία και την ανάκαμψη από την πανδημία. Τέλος, οι ΜΠΣ προσφέρουν μια καλή εισαγωγή στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση για την Ουκρανία, τη Μολδαβία, τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και άλλες χώρες που φιλοδοξούν να προσχωρήσουν στην ΕΕ.

Οι τέσσερις ΜΠΣ αφορούν 19 κράτη μέλη της ΕΕ και 10 τρίτες χώρες. Συγκεκριμένα, πρόκειται για τις εξής:

- στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας (EUSBSR, 2009)·
- στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή του Δούναβη (EUSDR, 2011)·
- στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR, 2014)· και
- στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή των Άλπεων (EUSALP, 2016).

Από το 2016, όπως ζητήθηκε από το Συμβούλιο¹, η Επιτροπή δημοσιεύει ανά διετία έκθεση υλοποίησης των τεσσάρων ΜΠΣ. Η παρούσα έκθεση είναι η τέταρτη, η οποία καλύπτει την περίοδο από τα μέσα του 2020 έως τα μέσα του 2022. Στην έκθεση αυτή αξιολογείται η τρέχουσα κατάσταση και η πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση των ΜΠΣ και εξετάζονται μελλοντικές προοπτικές. Συμπληρώνεται από έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD), το οποίο παρέχει συγκεκριμένες πληροφορίες για κάθε ΜΠΣ. Και τα δύο έγγραφα βασίζονται κυρίως σε συνεισφορές των εθνικών και των θεματικών συντονιστών των ΜΠΣ (στο εξής: βασικοί φορείς υλοποίησης των ΜΠΣ) και εμπειρογνομόνων. Τις τρεις πρώτες εκθέσεις ακολούθησαν τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, στα οποία επισημαίνονται βασικοί τομείς προτεραιότητας για τα κράτη μέλη.

Οι ΜΠΣ υλοποιούνται σε ένα πολιτικό πλαίσιο στο οποίο η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και η ψηφιακή μετάβαση καθορίζουν νέους στρατηγικούς προσανατολισμούς για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Όλες οι ΜΠΣ αναμένεται να αποφέρουν αποτελέσματα σε αυτά τα θέματα, καθώς και στη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και της νεολαίας, κυρίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022.

Η παρούσα έκθεση δημοσιεύεται σε μια εποχή που ο πόλεμος ταλανίζει και πάλι την Ευρώπη. Η απρόκλητη και αδικαιολόγητη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, της χώρας που ασκεί επί του παρόντος την προεδρία της EUSDR, έχει συγκλονίσει ολόκληρο τον κόσμο. Οι συνέπειες αυτού του πολέμου, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της εισροής προσφύγων και των προβλημάτων ενεργειακής ασφάλειας, θα κατέχουν υψηλή θέση στην ατζέντα των προσεχών ετών. Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθεί η άνευ προηγουμένου πανδημία που δεν έχει ακόμη λήξει και της οποίας τις σοβαρές οικονομικές, δημοσιονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις πασχίζουν να αντιμετωπίσουν τα ενδιαφερόμενα μέρη των ΜΠΣ σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής.

2. ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Οι ΜΠΣ είναι σταθερά προσηλωμένες στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, παρέχοντας μια διατομεακή προσέγγιση που βασίζεται στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και στην ευρεία συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. Διευκολύνουν επίσης τη συμμετοχή των Δυτικών Βαλκανίων και άλλων υπό ένταξη χωρών στην παρούσα πρωτοβουλία, καθώς και σε συναφείς πρωτοβουλίες, όπως η πράσινη ατζέντα για τα Δυτικά Βαλκάνια. Ειδικότερα, τα αναθεωρημένα σχέδια δράσης της EUSBSR (2021) και της EUSDR (2020) εναρμόνισαν περαιτέρω τις στρατηγικές με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Τα βασικά στρατηγικά έγγραφα που σχετίζονται με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, και τα οποία προχωρούν ακόμη και πέραν της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, αναφέρονται ρητά στη συμβολή των ΜΠΣ.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ του 2021² αναφέρεται επίσης ειδικά στον ρόλο των ΜΠΣ και στη διαδικασία ενσωμάτωσης των ΜΠΣ στον εθνικό προγραμματισμό των ταμείων. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τις ΜΠΣ που έχουν ισχυρή θαλάσσια διάσταση. Επίσης, αυτό ισχύει για τη

¹ Συμπέρασμα του Συμβουλίου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την περιοχή των Άλπεων (EUSALP), σημείο 32):

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/macro_region_strategy/pdf/eusalp_council_conclusions_27112015.pdf.

² COM(2021) 240 final.

στρατηγική της ΕΕ για τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας³ και το σχέδιο REPowerEU⁴. Η στρατηγική της ΕΕ για τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας αναφέρει ότι, για να εξασφαλιστεί επιτυχία του σχεδιασμού και της ανάπτυξης της παραγωγής ενέργειας από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές σε μεγάλη κλίμακα, θα πρέπει να δοθεί ώθηση στην περιφερειακή συνεργασία μέσω ΜΠΣ⁵. Το σχέδιο REPowerEU⁶ αναγνωρίζει τον ρόλο των ΜΠΣ στην προώθηση της συνεργασίας σε επενδύσεις σε υποδομές υδρογόνου.

Οι ΜΠΣ έχουν ήδη οδηγήσει σε σημαντικά επιτεύγματα σε στρατηγικούς τομείς που σχετίζονται με τη δράση «Καθαρή, οικονομικά προσιτή και ασφαλής ενέργεια» της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας⁷. Η περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας⁸ ανέπτυξε ένα επαγγελματικό δίκτυο και παρείχε φόρουμ για ανταλλαγή εμπειρογνώσιας και για διεπιστημονική έρευνα αιχμής σχετικά με τη βελτιστοποίηση της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας⁹. Στην περιοχή των Άλπεων δημιουργήθηκαν συνθήκες για συντονισμένες επενδύσεις στον τομέα του υδρογόνου¹⁰, ενώ στην περιοχή του Δούναβη¹¹ πραγματοποιήθηκε συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων για την ενέργεια και το κλίμα¹². Οι ΜΠΣ έχουν προωθήσει τη χρήση ηλεκτρικών οχημάτων στα υφιστάμενα περιφερειακά και τοπικά συστήματα μεταφορών της περιοχής της Αδριατικής και του Ιονίου¹³.

Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση είναι αλληλένδετες και οι ΜΠΣ έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη δεύτερη, στηρίζοντας την υλοποίηση της ευρωπαϊκής ψηφιακής στρατηγικής. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός αποτελεί εγκάρσιο στόχο τόσο της EUSBSR όσο και της EUSDR. Η ηλεκτρονική σύνδεση των ανθρώπων και η προώθηση της προσβασιμότητας σε δημόσιες υπηρεσίες από απομακρυσμένες περιοχές αποτελεί βασική δράση της EUSALP. Η καινοτομία και ο ψηφιακός μετασχηματισμός ήταν μεταξύ των θεματικών προτεραιοτήτων της σλοβακικής προεδρίας της EUSDR το 2021.

Ως εκ τούτου, οι ΜΠΣ έχουν αναπτύξει διάφορα καινοτόμα έργα και προσεγγίσεις στον τομέα αυτό. Η EUSBSR αύξησε την οικολογική αποδοτικότητα στον τομέα της ναυτιλίας στη Βαλτική Θάλασσα με τη δημιουργία και την πιλοτική εφαρμογή ψηφιακών λύσεων που αναπτύσσονται από κοινού από τελικούς χρήστες του κλάδου και ερευνητικούς οργανισμούς¹⁴. Η EUSDR συνέβαλε καθοριστικά στη μείωση της γραφειοκρατίας για τον ναυτιλιακό κλάδο με την καθιέρωση εναρμονισμένων και ψηφιοποιημένων εγγράφων ελέγχου και προώθησε τη διακρατική συνεργασία μεταξύ των σχολείων, προκειμένου να ενισχυθούν οι ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών στην περιοχή του Δούναβη¹⁵. Η

³ https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy/offshore-renewable-energy_en.

⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/repowereu-affordable-secure-and-sustainable-energy-europe_el.

⁵ COM(2020) 741 final — <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0741&from=EL>.

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_3131.

⁷ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/energy-and-green-deal_el.

⁸ <http://www.baltic-integrid.eu/>.

⁹ <http://www.baltic-integrid.eu/>.

¹⁰ <https://www.alpine-region.eu/news/financial-dialogue-networks-workshop-taking-embedding-process-one-step-further>.

¹¹ [NECP_Danube_Region_REKK_2020_final_0215logo.pdf \(danube-region.eu\)](https://www.danube-region.eu/NECP_Danube_Region_REKK_2020_final_0215logo.pdf).

¹² [NECP_Danube_Region_REKK_2020_final_0215logo.pdf \(danube-region.eu\)](https://www.danube-region.eu/NECP_Danube_Region_REKK_2020_final_0215logo.pdf).

¹³ <https://enermob.adrioninterreg.eu/>.

¹⁴ <https://ecoprodiigi.eu/>.

¹⁵ <https://peopleandskills.danube-region.eu/events/online-thematic-conference-school-cooperation-in-the-danube-region/>.

EUSAIR υποστήριξε την ανάπτυξη ενός δικτύου βιώσιμων τουριστικών επιχειρήσεων και συνεργατικών σχηματισμών στην περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου. Στόχος του δικτύου είναι η έγκριση και η εφαρμογή του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου της ΕΕ (EMAS), του Ευρωπαϊκού Συστήματος Τουριστικών Δεικτών για τη βιώσιμη διαχείριση των προορισμών (ETIS) και άλλων πράσινων (βιώσιμων) συστημάτων πιστοποίησης. Τέλος, η EUSALP δρομολόγησε τον έξυπνο ψηφιακό μετασχηματισμό των χωριών στην περιοχή των Άλπεων¹⁶. Αυτή η στήριξη των αγροτικών κοινοτήτων αναδεικνύει την εδαφική διάσταση των ΜΠΣ, καθώς και την κοινωνική διάσταση της ψηφιοποίησης, μέσω της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών και εργαλείων σε κοινωνικές ομάδες που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτά.

Παραδείγματα έργων και διαδικασιών

*Η Βαλτική Θάλασσα συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο μολυσμένων υδάτων στην Ευρώπη και η «διάσωση της θάλασσας» αποτελεί βασικό στόχο της EUSBSR. Το έργο **BEST¹⁷ (Better Efficiency for Industrial Sewage Treatment — Βελτίωση της αποδοτικότητας της επεξεργασίας βιομηχανικών λυμάτων)** αντιμετώπισε τόσο τον ευτροφισμό όσο και τους κινδύνους που προκαλούν οι επικίνδυνες ουσίες μέσω της βελτίωσης της επεξεργασίας των βιομηχανικών λυμάτων στην περιοχή της Βαλτικής Θάλασσας. Στο εργοστάσιο γαλακτοκομικών και τυριών *Latvijas Piens* (Λετονία), η καλύτερη προεπεξεργασία των λυμάτων βελτίωσε τα αποτελέσματα της επεξεργασίας στην κοντινή μονάδα επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Ο δήμος *Doruchów* (Πολωνία) κατασκεύασε νέα γραμμή επεξεργασίας βιομηχανικών λυμάτων που συμβάλλει στην πρόληψη του ευτροφισμού.*

Τα πανεπιστήμια και τα κέντρα έρευνας και καινοτομίας αποτελούν βασικούς παράγοντες εδαφικής ανάπτυξης για τη διευκόλυνση της εφαρμογής βιώσιμων μοντέλων και την προώθηση της υλοποίησης της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας στην περιοχή των Άλπεων. Η EUSALP συμβάλλει στη διευκόλυνση της δημιουργίας μιας συμμαχίας / ενός δικτύου πανεπιστημίων των Άλπεων, εντοπίζοντας πανεπιστήμια από έξι χώρες της EUSALP¹⁸.

3. ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση συνοδεύεται από κοινωνική μετάβαση. Η τεχνολογική ανάπτυξη, η παγκοσμιοποίηση και η προσπάθεια εξορθολογισμού αλλάζουν ριζικά την ευρωπαϊκή αγορά εργασίας και δημιουργούν ζήτηση για νέες δεξιότητες, ταχεία προσαρμογή και αυξημένη ανθεκτικότητα, ενώ πολλά παραδοσιακά επαγγέλματα χάνουν έδαφος. Η δημογραφική αλλαγή, η πανδημία, η εισροή προσφύγων και μια γενική τάση αύξησης της πώλωσης των ευρωπαϊκών κοινωνιών με θύλακες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού αποτελούν μέρος αυτής της κοινωνικής μετάβασης. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας, οι ΜΠΣ μπορούν να κινητοποιήσουν τα ενδιαφερόμενα μέρη σε όλα τα επίπεδα, συμβάλλοντας στο να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο.

Στην EUSDR, ο «κόμβος εκπαίδευσης και ανάπτυξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας» (SI PLUS) ενισχύει την κοινωνική καινοτομία. Το εργατικό φόρουμ της Βαλτικής Θάλασσας για βιώσιμη εργασιακή ζωή¹⁹ αντιμετωπίζει τη δημογραφική πρόκληση και προωθεί την ενεργό γήρανση και τη διά βίου μάθηση στην EUSBSR. Η στρατηγική κοινωνικής

¹⁶ <https://www.alpine-space.org/projects/smartvillages/en/home>.

¹⁷ <https://bestbalticproject.eu/>.

¹⁸ <https://www.alpine-region.eu/news/AG1-workshop-2022-with-26-alpine-universities>.

¹⁹ <https://bslf.eu/sustainable-working-life/>.

καινοτομίας των Άλπεων αποσκοπεί στον καθορισμό ενός νέου οράματος για την κοινωνική καινοτομία με σκοπό την αύξηση της ικανότητας καινοτομίας των περιφερειών της EUSALP μέσω της ανταπόκρισης στις νέες προκλήσεις. Η EUSAIR έχει προωθήσει επενδύσεις στις δεξιότητες και την εκπαίδευση για μια πιο βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην περιοχή της Αδριατικής και του Ιονίου. Προσδιόρισε τις επαγγελματικές και επιχειρηματικές δεξιότητες και την κατάρτιση ως κύριες προτεραιότητες που καλύπτονται από μια εμβληματική πρωτοβουλία, τη DES_AIR, στο πλαίσιο του πυλώνα βιώσιμου τουρισμού.

Πρόσφυγες από τον πόλεμο στην Ουκρανία αναζητούν καταφύγιο σε ολόκληρη την Ευρώπη. Για τον λόγο αυτό απαιτείται ανάληψη δράσης στο πλαίσιο και των τεσσάρων ΜΠΣ. Τις στρατηγικές EUSBSR και EUSDR απασχολεί ιδιαίτερα η πρόσθετη πίεση στα συστήματα υγείας και κοινωνικής πρόνοιας που έχουν ήδη πληγεί από την πανδημία. Πολλά ενδιαφερόμενα μέρη των ΜΠΣ βοηθούν τους πρόσφυγες και στηρίζουν πρωτοβουλίες ανθρωπιστικής βοήθειας. Πιο πρόσφατα, οι εν λόγω δραστηριότητες των ΜΠΣ επικεντρώθηκαν στην ένταξη των Ουκρανών προσφύγων και στη δημιουργία ασφαλών διαδρόμων για τις εμπορευματικές μεταφορές.

Ταυτόχρονα, η πανδημία είχε αρνητικές επιπτώσεις στις χώρες που συμμετέχουν στις ΜΠΣ. Όσον αφορά τα θετικά στοιχεία της, η επιδημία ενεργοποίησε νέους τρόπους εργασίας, ενίσχυσε νέες πρωτοβουλίες, όπως συνεργατικούς σχηματισμούς καινοτομίας που βοηθούν τις ΜΜΕ να προσαρμοστούν σε νέες συνθήκες μετά την πανδημία λόγω της νόσου COVID-19, και ενίσχυσε τη μετάβαση σε έναν πιο βιώσιμο τουρισμό και την ψηφιοποίηση της αγοράς εργασίας.

Παραδείγματα έργων και διαδικασιών

Τα μέλη της διευθύνουσας ομάδας του τομέα πολιτικής ασφάλειας (Secure) της EUSBSR —τα περισσότερα από τα οποία προέρχονται από υπηρεσίες πολιτικής προστασίας σε ολόκληρη την περιοχή της Βαλτικής— μοιράστηκαν την πείρα τους όσον αφορά τη συγκέντρωση και διανομή βοήθειας στην Ουκρανία και ανταποκρίθηκαν στις ανάγκες που προέκυψαν για εξοπλισμό, όπως πυροσβεστικά οχήματα. Ο τομέας προτεραιότητας 10 της EUSDR (θεσμική ικανότητα και συνεργασία) χρησιμοποίησε τα οικεία δίκτυα οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για να συντονίσει πρωτοβουλίες για τη στήριξη των πολιτών στην Ουκρανία και των προσφύγων που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο.

4. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΟΠΟΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Και οι τέσσερις ΜΠΣ εναρμονίζονται επαρκώς με τον γενικό στόχο της πολιτικής συνοχής να συμβάλουν στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη διόρθωση των ανισορροπιών μεταξύ χωρών και περιφερειών.

Μια προστιθέμενη αξία των στρατηγικών είναι η εφαρμογή μιας τοποκεντρικής προσέγγισης στην πολιτική συνοχής μέσω της στήριξης πρωτοβουλιών που αναπτύσσονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τη συνεργασία σε μακροπεριφερειακό επίπεδο. Στις τέσσερις ΜΠΣ, ένα ευρύ φάσμα διαδικασιών και έργων συνδέει επί του παρόντος την τοπική και περιφερειακή δράση με τις ευρωπαϊκές πολιτικές προτεραιότητες. Σε αυτό περιλαμβάνονται πρωτοβουλίες για τη διαχείριση των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής μέσω i) της παροχής δυνατότητας αλληλεπίδρασης μεταξύ των τοπικών διοικήσεων και των εθνικών αρχών πολιτικής προστασίας²⁰, ii) της χρήσης της ψηφιοποίησης για την αντιμετώπιση φυσικών μειονεκτημάτων και την ενίσχυση της

²⁰ <https://www.cascade-bsr.eu/toolbox>.

ανθεκτικότητας των ορεινών και αγροτικών χωριών²¹ και iii) της ανάπτυξης εδαφικών εμπορικών σημάτων μικρής κλίμακας στον αγροδιατροφικό τομέα²². Οι δραστηριότητες που έχουν υλοποιηθεί έχουν προωθήσει συμμετοχικές προσεγγίσεις και προσεγγίσεις από τη βάση προς την κορυφή για τη στήριξη i) της επιχειρηματικότητας²³, ii) των διακρατικών συνεργατικών σχηματισμών και κόμβων ψηφιακής καινοτομίας²⁴ και iii) της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα²⁵.

Τα επιτεύγματα αυτά είναι πολλά υποσχόμενα, αλλά εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου των ΜΠΣ, ειδικότερα με την ενίσχυση της σύνδεσης με το τοπικό επίπεδο.

5. Η ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ — ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Όπως αναφέρεται στη σκιαώδη έκθεση για τις ΜΠΣ²⁶ που καταρτίστηκε υπό τον συντονισμό του Ευρωπαϊκού Οίκου (European House) που εδρεύει στη Βουδαπέστη, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο, συμβάλλοντας στην καλύτερη λήψη αποφάσεων, ειδικότερα φέρνοντας τις τοπικές και περιφερειακές κοινότητες πιο κοντά στις ΜΠΣ.

Τόσο στην EUSAIR όσο και στην EUSDR, η κοινωνία των πολιτών συμμετέχει μέσω πλατφορμών που βασίζονται στον συμμετοχικό σχεδιασμό, την οικοδόμηση κοινοτήτων και την ενδυνάμωση. Στην EUSAIR, το Φόρουμ των Εμπορικών Επιμελητηρίων Αδριατικής–Ιονίου (Forum AIC)²⁷, το Φόρουμ των Πόλεων Αδριατικής και Ιονίου (FAIC)²⁸ και η Ένωση Πανεπιστημίων της Περιφέρειας Αδριατικής–Ιονίου (UNIADRION)²⁹ αντιπροσωπεύουν ένα δίκτυο περισσότερων από 120 φορέων και ιδρυμάτων. Στην EUSDR, οι πλατφόρμες της κοινωνίας των πολιτών περιλαμβάνουν το Φόρουμ της Κοινωνίας των Πολιτών του Δούναβη³⁰ (DCSF) με την ομάδα εργασίας του, την Πλατφόρμα Τοπικών Φορέων του Δούναβη (D-LAP), την ένωση DANET (Danube Networkers for Europe – Δικτυωτές του Δούναβη για την Ευρώπη)³¹ και τον Ευρωπαϊκό Οίκο που συντόνισε τη σκιαώδη έκθεση.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη της EUSALP συμμετέχουν από την αρχή και η κοινωνία των πολιτών διαδραματίζει συνεχώς μεγαλύτερο ρόλο στην υλοποίηση της στρατηγικής. Διάφορες ομάδες δράσης περιλαμβάνουν εκπροσώπους οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και η κοινωνία των πολιτών συμμετέχει επίσης σε διάφορες εκδηλώσεις των ομάδων δράσης. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαδραματίζουν επίσης ρόλο στην EUSBSR. Δραστηριοποιούνται ειδικότερα στους τομείς πολιτικής της εκπαίδευσης, του πολιτισμού, της υγείας και του τουρισμού.

²¹ <https://www.alpine-region.eu/publications/smart-villages-using-potential-digitization-alpine-villages>.

²² <https://www.alpine-region.eu/mapping-territorial-brands>.

²³ <https://www.zsi.at/en/object/project/5803>.

²⁴ <https://inerrant.italy-albania-montenegro.eu/>.

²⁵ <http://www.balticsearegion.org/web/page.aspx?refid=134>.

²⁶ <https://europeanhouse.hu/the-shadow-report/>.

²⁷ <https://www.forumaic.org/?lang=en>.

²⁸ <https://www.faic.eu/en/home-e/>.

²⁹ <https://www.uniadrion.net/>.

³⁰ <https://dcsf.danubestrategy.eu/>.

³¹ <http://www.foragenetwork.eu/database/item/702-danet-danube-networkers-for-europe/DANET%20-%20Danube%20Networkers%20for%20Europe>.

Παραδείγματα έργων και διαδικασιών

Στο πλαίσιο του ετήσιου φόρουμ της EUSDR, οι **Ημέρες Συμμετοχής για τον Δούναβη**³² φέρνουν σε επαφή εκπροσώπους των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών δημόσιων διοικήσεων, της κοινωνίας των πολιτών, της διακυβέρνησης της ΕΕ και της EUSDR και άλλων ενδιαφερόμενων μερών της EUSDR. Στόχος είναι να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών ενδιαφερομένων και να δημιουργηθούν από κοινού βιώσιμες λύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη στην περιοχή του Δούναβη. Η έκδοση του 2021 εξέτασε τις προϋποθέσεις για ανθρωποκεντρική ψηφιοποίηση και τους λόγους για τους οποίους αυτή είναι σημαντική.

Όλες οι ΜΠΣ αναγνωρίζουν τη σημασία της ένταξης των νέων στη διακυβέρνησή τους και, γενικότερα, της προσέγγισης των νέων, της ενδυνάμωσής τους και της παροχής σε αυτούς της δυνατότητας να εκτελούν δραστηριότητες που άπτονται των ενδιαφερόντων και των ανησυχιών τους. Το 2020 σηματοδότησε την έναρξη λειτουργίας του «μανιφέστο των νέων για το Interreg»³³. Κατά τα τελευταία έτη και οι τέσσερις ΜΠΣ κάλεσαν τη νεολαία στα ετήσια φόρουμ, ώστε να συμμετάσχει ενεργά στη συζήτηση με τους φορείς λήψης αποφάσεων. Η ένταξη των νέων ενισχύθηκε ενόψει του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας 2022.

Η EUSALP είναι πρωτοπόρος όσον αφορά την ένταξη των νέων και το 2021 ήταν η πρώτη ΜΠΣ που συγκρότησε συμβούλιο νεολαίας. Έχει συμπεριλάβει τους νέους όχι μόνο στη διακυβέρνηση της στρατηγικής, αλλά και στην προετοιμασία και τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων που είναι σημαντικές για τη μακροπεριφέρεια. Επίσης, ο ετήσιος διαγωνισμός «Pitch your project» («Προώθησε το έργο σου»)³⁴, το πρόγραμμα θερινών κατασκηνώσεων της EUSALP και η μελλοντική συμμετοχική διαδικτυακή πλατφόρμα απευθύνονται σε νέους και σε υφιστάμενες οργανώσεις νεολαίας.

Η EUSDR αποφάσισε να συστήσει το Συμβούλιο Νεολαίας του Δούναβη και το Δίκτυο Οργανώσεων Νεολαίας (DYC). Θα συμπεριληφθεί στη δομή διακυβέρνησης της EUSDR με ρόλο να παρέχει συμβουλές στα βασικά όργανα λήψης αποφάσεων για όλα τα σχετικά θέματα. Επίσης, η EUSDR στηρίζει τους νέους μέσω ετήσιων εκδηλώσεων, όπως το Στρατηγικό Φόρουμ Νεολαίας του Bled³⁵.

Στην EUSBSR, η νεολαία συμμετέχει μέσω του Φόρουμ Νεολαίας της Βαλτικής Θάλασσας (BSYP)³⁶. Η πείρα από τις «κατασκηνώσεις νέων της Βαλτικής Θάλασσας 2020» αναδεικνύει την ανάγκη περαιτέρω θεσμοθέτησης του BSYP και συντονισμού της συμμετοχής των νέων σε όλους τους τομείς πολιτικής της EUSBSR. Επίσης, η EUSAIR θέτει τη νεολαία στην κορυφή της ατζέντας της και βρίσκεται στο στάδιο της σύστασης συμβουλίου νεολαίας. Η αλβανική προεδρία της EUSAIR ανέδειξε πολλές δραστηριότητες που σχετίζονται με τη νεολαία κατά τη διάρκεια του ετήσιου φόρουμ του 2022 στα Τίρανα – τα οποία είναι επίσης η Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας 2022– όπως ο διαγωνισμός για τους νέους EUSAIR POPRI του 2022.

Ο ρόλος των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου. Ωστόσο, εξακολουθεί να είναι αναγκαίο να αυξηθεί η συμμετοχή των οργανώσεων αυτών

³² <https://capacitycooperation.danube-region.eu/participation-day/>.

³³ [Μανιφέστο των νέων για τους νέους για τη διαμόρφωση της ευρωπαϊκής πολιτικής συνεργασίας](#), Οκτώβριος 2020.

³⁴ <https://eusalp-youth.eu/about-pitch-your-project-en/>.

³⁵ <https://bledstrategicforum.org/young-bsf-2021/>.

³⁶ <https://bsyp.eu/>.

στις ΜΠΣ και, γενικότερα, να κινητοποιηθούν οι ενδιαφερόμενοι σε τοπικό επίπεδο για την επίτευξη κοινών στόχων. Η καθιέρωση θεσμοθετημένου διαλόγου με τους πολίτες σε όλες τις μακροπεριφέρειες θα μπορούσε να συμβάλει εν προκειμένω. Θα μπορούσαν επίσης να διερευνηθούν τρόποι με τους οποίους οι ΜΠΣ θα μπορούσαν να υλοποιήσουν τις συστάσεις που απορρέουν από τη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης. Επίσης, η εστίαση στη νεολαία πρέπει να συνεχιστεί και μετά τη λήξη του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας και θα πρέπει να συσταθούν συμβούλια νεολαίας σε κάθε ΜΠΣ. Η εντατικοποίηση των επαφών μεταξύ των ΜΠΣ καθώς και άλλων περιφερειακών δικτύων συνεργασίας θα μπορούσε να συμβάλει στην αύξηση των συνεργειών.

Παραδείγματα έργων και διαδικασιών

Ο διαγωνισμός για νέους EUSAIR POPRI³⁷ είναι μια πρωτοβουλία, της οποίας ηγείται η Σλοβενία, για την αναζήτηση των καλύτερων επιχειρηματικών ιδεών από νέους από την περιφέρεια Αδριατικής–Ιονίου. Από το 2021 ο διαγωνισμός προσελκύει περίπου 3 500 νέους με επιχειρηματική νοοτροπία που επιθυμούν να παρουσιάσουν τις δημιουργικές και καινοτόμες ιδέες τους από την αρχική σύλληψή τους έως την πλήρη παρουσίαση στους κριτές. Στον διαγωνισμό μπορούν να συμμετέχουν μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ηλικίας 14-18 ετών και φοιτητές πανεπιστημίου ηλικίας 18-29 ετών.

6. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι ΜΠΣ είναι ένας ελκυστικός τρόπος συνεργασίας και νέες χώρες εξακολουθούν να επιδεικνύουν ενδιαφέρον να προσχωρήσουν στις στρατηγικές. Η EUSAIR καλωσόρισε τη Βόρεια Μακεδονία στις 2 Απριλίου 2020 και τον Άγιο Μαρίνο στις 14 Φεβρουαρίου 2022. Η στρατηγική αυτή περιλαμβάνει σήμερα 10 χώρες, εκ των οποίων μόνο τέσσερις είναι κράτη μέλη της ΕΕ³⁸, γεγονός που την καθιστά ιδιαίτερα επικεντρωμένη στη διεύρυνση.

Το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης της EUSBSR, το οποίο δημοσιεύτηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2021, εναρμονίζει τη στρατηγική με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, εισάγει ένα απλουστευμένο σύστημα συντονισμού και διαχείρισης και θεσπίζει σημείο στρατηγικής για τη Βαλτική Θάλασσα με σκοπό τον συντονισμό της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ανταλλαγής γνώσεων και τη βελτίωση της επικοινωνιακής ικανότητας.

Ο πόλεμος της Ρωσίας στην Ουκρανία έχει επηρεάσει τις ΜΠΣ με διάφορους τρόπους. Πολλοί από όσους συμμετέχουν σε δραστηριότητες των ΜΠΣ ασχολούνται τώρα με τη στήριξη των προσφύγων και τη διασφάλιση της συνέχειας του ουκρανικού κράτους. Η ουκρανική προεδρία της EUSDR δεν ήταν προσωρινά σε θέση να εκτελέσει τα καθήκοντά της και τα υπόλοιπα μέλη της τριάδας των προεδριών του Δούναβη —Σλοβακία και Σλοβενία— συμφώνησαν να παρέμβουν προσωρινά.

Και στις τέσσερις ΜΠΣ, το πολιτικό επίπεδο εκπροσωπείται γενικά από τους υπουργούς Εξωτερικών και, σε ορισμένες περιπτώσεις, από τους υπουργούς ή τις αρχές που είναι αρμόδιες για τα κονδύλια της ΕΕ. Όσον αφορά τις ΜΠΣ στις οποίες συμμετέχουν χώρες υποψήφιας για προσχώρηση και χώρες δυνητικά υποψήφιας για προσχώρηση, οι εθνικοί συντονιστές του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) συμμετέχουν ενεργά και παρέχουν την πολιτική και στρατηγική κατεύθυνση. Στην EUSALP, οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις πολιτικές/στρατηγικές συζητήσεις σε όλα τα επίπεδα

³⁷ <https://popri.si/en/>.

³⁸ Η EUSAIR καλύπτει δέκα χώρες, εκ των οποίων τέσσερα κράτη μέλη της ΕΕ (Ελλάδα, Κροατία, Ιταλία, Σλοβενία) και έξι τρίτες χώρες (Άγιος Μαρίνος, Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Σερβία).

διακυβέρνησης. Το διοικητικό συμβούλιο της EUSAIR περιλαμβάνει δύο εθνικούς συντονιστές από κάθε χώρα, έναν από το Υπουργείο Εξωτερικών και έναν από το υπουργείο που είναι αρμόδιο για τα κονδύλια της ΕΕ.

Ο ρόλος της εναλλασσόμενης προεδρίας διευρύνεται σε όλες τις στρατηγικές. Αυτό αφορά τόσο τις χώρες της ΕΕ όσο και τις τρίτες χώρες, δεδομένου ότι και στις τρεις ΜΠΣ με τρίτες χώρες (Δούναβη, Αδριατικής–Ιονίου, Άλπεων) η προεδρία έχει ασκηθεί ή θα ασκηθεί από τρίτη χώρα. Πάγιες σειρές εναλλασσόμενων προεδριών, καθώς και μια τριαδική μορφή διαδοχικών προεδριών (προηγούμενη/τρέχουσα/επόμενη) έχουν πλέον θεσπιστεί και στις τέσσερις ΜΠΣ. Ο ρόλος τους έχει αυξηθεί, κυρίως με τη σύσταση «ομάδας 4 τριάδων προεδριών», η οποία συνεδριάζει τακτικά και πάντα παράλληλα με την ετήσια «εβδομάδα ΜΠΣ» της ΕΕ.

Για την προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών και της μεταφοράς βέλτιστων πρακτικών, οι προεδρίες των ΜΠΣ, από κοινού με την Επιτροπή και με την υποστήριξη του προγράμματος Interact³⁹, συνέχισαν την ανάπτυξη δικτύων συνεργασίας, μαθημάτων κατάρτισης, μεθόδων και εργαλείων για την ενσωμάτωση των ΜΠΣ στα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Το πρόγραμμα Interact, με τη στήριξη της Επιτροπής, συνέχισε να προωθεί τη μακροπεριφερειακή ιδέα και να ενισχύει την ικανότητα των φορέων υλοποίησης. Για τις ΜΠΣ που έχουν θαλάσσια συνιστώσα, ο διάλογος με τις στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες είναι ουσιαστικής σημασίας.

Τα ετήσια φόρουμ των ΜΠΣ αποτελούν σημαντικές πολιτικές συγκεντρώσεις με υψηλή πολιτική εκπροσώπηση. Το ετήσιο φόρουμ της EUSBSR του 2021 ξεκίνησε με την Ursula von der Leyen, την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τέσσερις πρωθυπουργούς και τον γενικό γραμματέα του ΟΟΣΑ. Ωστόσο, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως τα οφέλη, τα ετήσια φόρουμ θα πρέπει να συνδυάζονται με τακτικές υπουργικές συνεδριάσεις—σε επίπεδο ΜΠΣ ή θεματικό επίπεδο— και τακτικές συνεδριάσεις μεταξύ βουλευτών σε όλα τα επίπεδα. Επίσης, και παρόλο που έχει σημειωθεί πρόοδος, για να εξασφαλιστεί η συνέχεια, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι στα ζητήματα που τίθενται από μια προεδρία ΜΠΣ θα δίνεται συνέχεια από την επόμενη προεδρία.

Ο ρόλος των ομάδων θεματικής καθοδήγησης / καθοδήγησης σε θέματα προτεραιοτήτων / πολιτικής καθοδήγησης ή των ομάδων δράσης που αποτελούν τους κινητήριους μοχλούς της καθημερινής υλοποίησης των σχεδίων δράσης των ΜΠΣ έχει αυξηθεί σημαντικά. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω εργασίες για την ενδυνάμωση αυτών των βασικών φορέων υλοποίησης των ΜΠΣ με σαφείς εντολές, αποτελεσματική ικανότητα λήψης αποφάσεων και σαφές όραμα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι τομείς εργασίας τους συμβάλλουν στο ευρύτερο πλαίσιο πολιτικής, ενώ διασφαλίζεται παράλληλα ένα σταθερό περιβάλλον με πρόσβαση στους πόρους, την τεχνική ικανότητα και τις δεξιότητες που χρειάζονται. Πρέπει να βρεθεί ισορροπία μεταξύ των συχνών, στοχευμένων διαδικτυακών συνεδριάσεων για τον συντονισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών και των διά ζώσης συνεδριάσεων που είναι αποτελεσματικές για άμεσες ανταλλαγές και για την από κοινού ανάπτυξη νέων ιδεών.

Καταγράφεται πρόοδος όσον αφορά τις δομές τεχνικής στήριξης που διευκολύνουν την υλοποίηση των ΜΠΣ. Το «σημείο στρατηγικής για τον Δούναβη» (DSP) που δημιουργήθηκε το 2018 στο πλαίσιο της EUSDR αποτελεί επιτυχία και βασικό στοιχείο της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος διακυβέρνησης της EUSDR. Το «σημείο συντονισμού» της EUSAIR αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για τη λειτουργία της διακυβέρνησης της EUSAIR. Τόσο στην EUSALP όσο και στην EUSBSR δημιουργούνται νέες δομές τεχνικής στήριξης το 2022. Θα είναι ζωτικής σημασίας να ενισχυθούν οι εν λόγω δομές τεχνικής στήριξης, οι

³⁹ <https://www.interact-eu.net/>.

οποίες θα τεθούν σύντομα σε λειτουργία σε όλες τις ΜΠΣ, με επαρκείς πόρους, ώστε να μπορούν να διεξάγονται σωστά οι εργασίες και να διασφαλίζεται η συνέχεια.

7. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ

Τα τέσσερα διακρατικά προγράμματα Interreg που καλύπτουν τις ΜΠΣ διαδραμάτισαν θετικό καταλυτικό ρόλο στη στήριξη των στρατηγικών και θα συνεχίσουν να το πράττουν κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027, μεταξύ άλλων χάρη στις διατάξεις που περιλαμβάνονται στον νέο κανονισμό Interreg⁴⁰. Ωστόσο, τα εν λόγω προγράμματα Interreg δεν διαθέτουν ούτε τους πόρους (πολύ περιορισμένοι προϋπολογισμοί) ούτε τη θεματική κάλυψη ώστε να είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε όλους τους στόχους και τις προτεραιότητες των ΜΠΣ.

Κατά την περίοδο αναφοράς, η διαδικασία εναρμόνισης των εθνικών/περιφερειακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 με τις σχετικές προτεραιότητες των ΜΠΣ (ενσωμάτωση) επιταχύνθηκε και στις τέσσερις ΜΠΣ. Υπάρχει από το 2015 δίκτυο διαχειριστικών αρχών της EUSDR για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το 2021 δημιουργήθηκαν νέα δίκτυα για τις διαχειριστικές αρχές του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) / Ταμείου Συνοχής (ΤΣ) και το δίκτυο των αρχών προγραμματισμού του ΜΠΒ / Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (NDICI). Με βάση το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης της EUSDR, καθορίστηκαν πέντε τομείς στους οποίους πραγματοποιούνται θεματικά εργαστήρια κατά τη διάρκεια του 2022. Συντάχθηκαν έγγραφα καθοδήγησης, κυρίως από την κροατική, τη σλοβακική και την ουκρανική προεδρία, μαζί με το εργαλείο ενσωμάτωσης⁴¹ της EUSDR που εκπονήθηκε από το «σημείο στρατηγικής για τον Δούναβη».

Το 2021 δημιουργήθηκαν τρία δίκτυα οικονομικού διαλόγου της EUSALP (σχετικά με την ενεργειακή μετάβαση και, ειδικότερα, το υδρογόνο, τη βιώσιμη κινητικότητα και την ψηφιακή τεχνολογία) για τη διευκόλυνση της σύνδεσης μεταξύ των δραστηριοτήτων της EUSALP και της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Οι εργασίες για την ενσωμάτωση στα προγράμματα των εργαστηρίων δράσης για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία στο πλαίσιο της EUSAIR είναι επιτυχείς. Θα πρέπει να επεκταθούν στην ενσωμάτωση της πολιτικής συνοχής και των προγραμμάτων του ΜΠΒ III. Το αποτέλεσμα θα πρέπει να είναι η δημιουργία ενός δικτύου διαχειριστικών αρχών και εθνικών συντονιστών ΜΠΒ που θα συνεργάζονται για τον καθορισμό όρων ή παραπομπών, την προετοιμασία προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, την ενημέρωση των δικαιούχων και την υποστήριξη της υλοποίησης κοινών ή παράλληλων έργων που συμβάλλουν σε προκαθορισμένες εμβληματικές πρωτοβουλίες της EUSAIR. Στην EUSBSR υπάρχουν ήδη δίκτυα διαχειριστικών αρχών για το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ). Μια πιο συστηματική προσέγγιση για την ενσωμάτωση αναμένεται τόσο στην EUSALP όσο και στην EUSBSR, μόλις οι νέες δομές τεχνικής στήριξης τεθούν σε πλήρη λειτουργία.

Δεδομένου ότι οι ΜΠΣ δεν διαθέτουν δικούς τους πόρους, όπως και οι στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, η υλοποίησή τους εξαρτάται από συνέργειες με άλλα μέσα και από τη συγκέντρωση χρηματοδότησης από διάφορες πηγές. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η

---

⁴⁰ Άρθρο 15 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1059: «Όταν ένα πρόγραμμα Interreg B παρέχει στήριξη σε μακροπεριφερειακή στρατηγική ή σε στρατηγική για τις θαλάσσιες λεκάνες, τουλάχιστον το 80 % της συνεισφοράς του ΕΤΠΑ και, κατά περίπτωση, μέρος των κονδυλίων των μηχανισμών εξωτερικής χρηματοδότησης της Ένωσης για προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας συμβάλλουν στους στόχους της εν λόγω στρατηγικής.»

⁴¹ <https://danube-region.eu/projects-and-funding/embedding-2021-2027/>.

επιτυχία των ΜΠΣ συνδέεται τελικά με την ικανότητά τους να διασφαλίζουν ότι τα ενωσιακά, εθνικά, περιφερειακά και άλλα δημόσια και ιδιωτικά κεφάλαια εναρμονίζονται με τις προτεραιότητες της στρατηγικής και χρηματοδοτούν τις δραστηριότητες των ΜΠΣ / στηρίζουν τις ΜΠΣ.

Μια μεγάλη πρόκληση για την EUSAIR και την EUSDR είναι ο συνδυασμός διαφόρων πηγών χρηματοδότησης της ΕΕ (ταμεία της πολιτικής συνοχής, ΜΠΒ III, NDICI και IPARD⁴² III) που λειτουργούν σύμφωνα με διαφορετικούς κανονισμούς, διαφορετικές μεθοδολογίες, διαφορετικό χρονοδιάγραμμα και διαφορετικές δομές. Οι βασικοί φορείς υλοποίησης των ΜΠΣ θα πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους ώστε αυτά τα διαφορετικά συστήματα να επικοινωνούν περισσότερο μεταξύ τους και να αναπτύσσουν περισσότερες συνέργειες για την υλοποίηση μακροπεριφερειακών δράσεων και έργων.

Για το μέλλον, είναι σημαντικό οι πολιτικές δεσμεύσεις που αναλαμβάνονται κατά τις υπουργικές συνεδριάσεις όσον αφορά την ενσωμάτωση να μετατραπούν σε δράση. Επίσης, η συμμετοχή επιχειρήσεων και ΜΜΕ θα ήταν επωφελής για τον εντοπισμό περιπτώσεων και δυνατοτήτων (συνεργατικοί σχηματισμοί, πλατφόρμες έξυπνης εξειδίκευσης κ.λπ.) για τις τέσσερις μακροπεριφέρειες. Για παράδειγμα, στον τομέα της γαλαζίας οικονομίας, οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης αποτελούν βασικό εργαλείο για την επίτευξη καινοτομίας, στους άξονες της απανθρακοποίησης και της ψηφιοποίησης. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ ΜΠΣ και σε όλες τις ΜΠΣ θα μπορούσε να βοηθήσει εν προκειμένω. Θα πρέπει να διερευνηθεί ο ρόλος της «ομάδας των 4 τριάδων προεδριών» και του προγράμματος Interact για τη διευκόλυνση της διαδικασίας. Θα πρέπει να δημιουργηθούν δίκτυα (διαχειριστικών) αρχών των προγραμμάτων σε όλες τις ΜΠΣ. Τα δίκτυα αυτά θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο και θα πρέπει να λειτουργούν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2021-2027 και πέραν αυτής.

Μετά την πρόσκληση που απεύθυνε το Συμβούλιο στα συμπεράσματά του σχετικά με την τρίτη έκθεση για την υλοποίηση των ΜΠΣ της ΕΕ, η Επιτροπή διοργάνωσε σειρά εργασιών αφιερωμένων στα προγράμματα της ΕΕ που τελούν υπό άμεση διαχείριση κατά τη διάρκεια της «εβδομάδας ΜΠΣ» της ΕΕ για το 2021. Επίσης, δημιουργήθηκαν σημεία επαφής για τις ΜΠΣ σε όλες τις Γενικές Διευθύνσεις της Επιτροπής. Ως αποτέλεσμα του διαλόγου στο πλαίσιο της Επιτροπής, αναφορές στις ΜΠΣ περιλαμβάνονται σε ορισμένα από τα προγράμματα εργασίας των προγραμμάτων υπό άμεση διαχείριση και υπάρχουν περιπτώσεις προσκλήσεων που στοχεύουν ειδικά στις ΜΠΣ. Το πρόγραμμα εργασίας του προγράμματος LIFE για την περίοδο 2021-2024 ενθαρρύνει τη χρήση των ΜΠΣ για στρατηγικά ολοκληρωμένα έργα σε διακρατική κλίμακα και για τη συντονισμένη υλοποίηση στρατηγικών έργων για τη φύση. Το 2021 το υποπρόγραμμα «Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» του προγράμματος LIFE δημοσίευσε μια πρώτη πρόσκληση υποβολής σχεδίων με στόχο τις ΜΠΣ. Δύο προγράμματα εργασίας του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2022 («Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» και «Τρόφιμα, βιοοικονομία, φυσικοί πόροι, γεωργία και περιβάλλον») αναφέρονται στις ΜΠΣ και στα μακροπεριφερειακά θεματικά δίκτυα.

Για να αυξηθεί περαιτέρω η απορρόφηση, οι εθνικοί και οι θεματικοί συντονιστές των ΜΠΣ θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους φορείς υλοποίησης έργων (π.χ. μακροπεριφερειακούς παράγοντες) να συμμετέχουν σε προσκλήσεις υποβολής σχεδίων που δημοσιεύονται από τα μέσα της ΕΕ που τελούν υπό άμεση διαχείριση, συμπεριλαμβανομένων νέων κονδυλίων, όπως οι νέοι άμεσοι πόροι του προγράμματος «μηχανισμός “Συνδέοντας την Ευρώπη” —

---

⁴² Το μέσο προενταξιακής βοήθειας για την αγροτική ανάπτυξη (IPARD).

Ψηφιακός τομέας». Το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης⁴³ θα μπορούσε να στηρίξει τις ΜΠΣ, στον βαθμό που περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων. Στήριξη παρέχεται στα κράτη μέλη κατόπιν αιτήματος σε ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων της συνοχής και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, και μπορεί να παρασχεθεί ως πολυκρατικό ή πολυπεριφερειακό έργο. Τέλος, οι ΜΠΣ θα πρέπει επίσης να συμβάλλουν στην υλοποίηση των αποστολών της ΕΕ⁴⁴ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», ειδικότερα όσων έχουν ισχυρή περιφερειακή διάσταση, όπως της αποστολής της ΕΕ «Αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας».

8. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ — ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι ΜΠΣ παράγουν σημαντικό αριθμό αποτελεσμάτων, τα οποία κυμαίνονται από τον αντίκτυπο στις εσωτερικές ικανότητες και τις διαδικασίες συντονισμού/συνεργασίας μεταξύ χωρών και περιφερειών έως την υλοποίηση ή τη διευκόλυνση συγκεκριμένων διακρατικών έργων/δραστηριοτήτων. Ωστόσο, στην πράξη, είναι δύσκολο να μετρηθούν και να καταγραφούν τα επιτεύγματα αυτά.

Γι' αυτό τον λόγο βρίσκονται σε εξέλιξη πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη συστημάτων παρακολούθησης σε όλες τις ΜΠΣ. Το εργαλείο συνολικής μακροπεριφερειακής εδαφικής παρακολούθησης που αναπτύχθηκε από το Δικτυακό Παρατηρητήριο της Ευρωπαϊκής Χωροταξίας (ESPON) για την παρακολούθηση των τάσεων και των μοτίβων ανάπτυξης και στις τέσσερις ΜΠΣ θα πρέπει να διερευνηθεί από όλες αυτές τις στρατηγικές κατά την αξιολόγηση επιλογών για τη βελτίωση ή την επανεστίαση των στόχων και των πολιτικών τους. Επίσης, τα εδαφικά σενάρια του ESPON για τις μακροπεριφέρειες του Δούναβη και της Αδριατικής-Ιονίου παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες.

Το 2021 καταρτίστηκε πίνακας παρακολούθησης από την EUSALP και για λογαριασμό της με καθορισμένους στόχους και δείκτες. Το αναθεωρημένο σχέδιο δράσης για την EUSBSR του 2021 καθορίζει το οικείο πλαίσιο παρακολούθησης και αξιολόγησης, το οποίο ενέκρινε η ομάδα εθνικών συντονιστών και δημοσίευσε στον ιστότοπο της EUSBSR. Στην EUSDR, καθιερώθηκε το 2022 νέο σύστημα παρακολούθησης.

Ως εκ τούτου, μολονότι καταγράφηκαν επιτεύγματα στους τομείς της παρακολούθησης και της αξιολόγησης, οι δραστηριότητες πρέπει να ενταθούν. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τη συγκέντρωση καλύτερων και πιο αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τον αντίκτυπο των ΜΠΣ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χρηματοδότηση που κινητοποιείται για την υλοποίηση των στρατηγικών. Οι ολοκληρωμένοι μηχανισμοί παρακολούθησης θα συμβάλουν επίσης στη διατήρηση της πολιτικής στήριξης και θα παρείχαν βοήθεια σε βασικούς φορείς υλοποίησης για την καλύτερη κατανόηση των αδυναμιών και των πλεονεκτημάτων κάθε στρατηγικής.

9. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ

Συνολικά, οι δραστηριότητες επικοινωνίας των τεσσάρων ΜΠΣ επικεντρώθηκαν σε μηνύματα αλληλεγγύης και συνεργασίας σε καιρούς πολέμου και πανδημίας. Το 2020 αναπτύχθηκε κοινή ρητορική από τους υπεύθυνους επικοινωνίας και πολιτικής των ΜΠΣ, σε συνδυασμό με την υποστήριξη του Interact. Ήταν το αποτέλεσμα συζήτησης σχετικά με την

⁴³ [https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_el#:~:text=The%20Technical%20Support%20Instrument%20\(TSI.co-financing%20from%20Member%20States.](https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/technical-support-instrument/technical-support-instrument-tsi_el#:~:text=The%20Technical%20Support%20Instrument%20(TSI.co-financing%20from%20Member%20States.)

⁴⁴ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe_en.

αποστολή, το όραμα και τα βασικά μηνύματα που είναι κοινά στις τέσσερις στρατηγικές για να εξηγηθεί ο λόγος ύπαρξης των ΜΠΣ σε ένα ευρύ κοινό. Αυτή η ρητορική μετατράπηκε σε βίντεο⁴⁵ που εξηγεί τις προκλήσεις στην Ευρώπη και τον ρόλο των ΜΠΣ στην αντιμετώπισή τους.

Όλες οι στρατηγικές προσαρμόσαν τα μέσα επικοινωνίας τους, δίνοντας έμφαση στις ψηφιακές μορφές και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η EUSALP δημιούργησε μια σειρά βίντεο στο YouTube σχετικά με την αλληλεγγύη στην περιοχή των Άλπεων. Το έργο που επιτελέστηκε για την παρουσίαση της αποστολής, του οράματος και των βασικών μηνυμάτων με ειδικά χρηματοδοτικά μέσα για κάθε στρατηγική απέφερε καρπούς, με αξιοσημείωτα αποτελέσματα όσον αφορά τις δραστηριότητες επικοινωνίας. Ένα πιο στοχευμένο κοινό συνέβαλε στον καθορισμό βασικών μηνυμάτων, τα οποία μετατράπηκαν σε συγκεκριμένες ψηφιακές εκστρατείες.

Η «εβδομάδα ΜΠΣ» της ΕΕ που διοργανώνεται συνήθως στις αρχές κάθε έτους είναι πλέον η μεγαλύτερη εκδήλωση με έδρα τις Βρυξέλλες, αφιερωμένη στη σύνδεση των ενδιαφερόμενων μερών των ΜΠΣ σε όλα τα επίπεδα με εκπροσώπους θεσμικών οργάνων της ΕΕ, την ερευνητική και την ακαδημαϊκή κοινότητα, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και πολίτες. Η εβδομάδα ΜΠΣ του 2021 περιλάμβανε συναντήσεις για τη στήριξη της ανάκαμψης από τη νόσο COVID-19, τη διαδικασία ενσωμάτωσης και τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το 2022 η εβδομάδα ΜΠΣ επικεντρώθηκε στη νεολαία, στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στην κοινωνική αλλαγή. Κατά την έναρξή της εκφράστηκε η αλληλεγγύη προς την Ουκρανία.

Η «εβδομάδα των μεσογειακών ακτών και των μακροπεριφερειακών στρατηγικών»⁴⁶ είναι μια πρωτοβουλία υπό την ηγεσία της Σλοβενίας που φέρνει σε επαφή βασικούς φορείς υλοποίησης από τις τέσσερις ΜΠΣ. Έχει αποτελέσει επιτυχημένο εργαλείο για την προσέγγιση τόσο των εθνικών μέσων ενημέρωσης όσο και του ευρύτερου κοινού.

Όσον αφορά το μέλλον, οι εργασίες για την προβολή των ΜΠΣ στα ενδιαφερόμενα μέρη και στο ευρύτερο κοινό θα πρέπει να συνεχιστούν και να επεκταθούν εντός και μεταξύ των ΜΠΣ, ειδικότερα με πιο στοχευμένη επικοινωνία, με την αξιοποίηση συνεργειών, τη βελτίωση του συντονισμού και της εναρμόνισης.

10. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η συμβολή των ΜΠΣ στην πράσινη, την ψηφιακή και την κοινωνική μετάβαση είναι σημαντική. Όλες οι ΜΠΣ επιταχύνουν την επίτευξη αποτελεσμάτων σε αυτά τα θέματα και, εάν ενισχυθεί η ικανότητά τους για επίτευξη αποτελεσμάτων, οι ΜΠΣ θα αποκτήσουν μεγαλύτερη πολιτική σημασία. Οι δραστηριότητες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των τρεχουσών προκλήσεων, όπως του πολέμου στην Ουκρανία, της κλιματικής κρίσης και της ανάκαμψης από την πανδημία, ενισχύουν περαιτέρω τη σημασία των στρατηγικών.

Ωστόσο, οι ΜΠΣ θα πρέπει επίσης να εντείνουν τις προσπάθειές τους για τη στήριξη νέων δραστηριοτήτων σε τομείς στους οποίους η συνεργασία σε μακροπεριφερειακό επίπεδο παρέχει προστιθέμενη αξία, διερευνώντας επίσης συνεργείες με στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, και σε τομείς στους οποίους οι ΜΠΣ θα μπορούσαν να ανοίξουν τον δρόμο για λύσεις που είναι δύσκολο να επιτευχθούν σε πιο τυποποιημένα πλαίσια, όπως στην

⁴⁵ [\(193\) Μακροπεριφερειακές στρατηγικές της ΕΕ. λύσεις συνεργασίας σε μια εποχή μετάβασης — YouTube.](#)

⁴⁶ [https://www.adriatic-ionic.eu/2022/06/10/save-the-date-for-the-mediterranean-coast-and-macro-regional-strategies-week-2022/.](https://www.adriatic-ionic.eu/2022/06/10/save-the-date-for-the-mediterranean-coast-and-macro-regional-strategies-week-2022/)

ενέργεια. Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει θέσει την ενεργειακή ασφάλεια στην κορυφή της πολιτικής ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα με το σχέδιο REPowerEU⁴⁷. Στόχος του είναι η διαφοροποίηση των εισαγωγών αερίου και η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την επίτευξη ανεξαρτησίας από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα έως το 2030. Το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για το REPowerEU⁴⁸ αναφέρεται συγκεκριμένα στον ρόλο των ΜΠΣ ως πλαισίων συνεργασίας για την προώθηση των επενδύσεων σε υποδομές υδρογόνου σε διασυνοριακό, διαπεριφερειακό και διακρατικό πλαίσιο. Πρόκειται για τομείς στους οποίους οι ΜΠΣ θα πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους τα επόμενα έτη.

Το γεγονός ότι η Ουκρανία ανέλαβε την προεδρία της EUSDR το 2021 ανοίγει τον δρόμο για νέες δραστηριότητες και συμβάλλει στην εμπέδωση της συνεργασίας στην περιοχή του Δούναβη. Στο πλαίσιο της διαδικασίας διεύρυνσης, οι ΜΠΣ είναι κατάλληλες για να συμβάλουν στην έγκριση του δικαίου της ΕΕ, αναπτύσσοντας παράλληλα διοικητικές ικανότητες σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της πολιτικής συνοχής και της αρχής της επιμερισμένης διαχείρισης. Στα Δυτικά Βαλκάνια, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη ανέλαβε την προεδρία της EUSAIR το 2022. Καθήκον της EUSDR θα είναι η στήριξη των φιλοδοξιών προσχώρησης της Ουκρανίας και της Μολδαβίας στην ΕΕ.

Εν κατακλείδι, οι ΜΠΣ αποτελούν ισχυρά εργαλεία για τη στήριξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης, την οικοδόμηση μακροπεριφερειακής ταυτότητας και φιλοδοξιών και την ανάπτυξη της εμπιστοσύνης μεταξύ των γειτονικών χωρών. Οι στρατηγικές αποτελούν ευέλικτα εργαλεία για την αντιμετώπιση νέων και αναδυόμενων προκλήσεων. Οι ΜΠΣ προσαρμόζουν επίσης τις βασικές πρωτοβουλίες της ΕΕ στην πραγματικότητα και τις ιδιαιτερότητες ενός λειτουργικού χώρου και μπορούν να βοηθήσουν την Ευρωπαϊκή Ένωση να έρθει πιο κοντά στους πολίτες και τους νέους. Οι προσπάθειες ενσωμάτωσης των προτεραιοτήτων των ΜΠΣ στα σχετικά χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 προχωρούν ικανοποιητικά και παρουσιάζουν ενθαρρυντικά αρχικά αποτελέσματα. Ωστόσο, για να διασφαλιστεί η υλοποίηση αυτών των προτεραιοτήτων θα απαιτηθεί συνεχής προσοχή έως το 2027.

---

⁴⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_22_3131.

⁴⁸ SWD(2022) 230 final της 18.5.2022.